

Notă informativă la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice și Legea viei și vinului nr. 57/2006)
1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul menționat supra este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și reflectă modificarea Legii nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice și Legii viei și vinului nr. 57/2006 cu scop de a crea premise pentru o dezvoltare mai echitabilă a sectoarelor reglementate.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite
Prevederile cadrului normativ național existent s-a dovedit a fi eficient în ceea ce privește reglementarea sectorului alcoolului etilic, băuturilor alcoolice și produselor vitivinicole. Cu toate acestea, având în vedere experiența recentă în calitate de țară candidat de aderarea la Comunitatea Europeană dar și evoluțiile pieței și ale așteptărilor consumatorilor, există necesitatea ameliorării acestuia în sensul asigurării unei orientări practice a reglementărilor pentru mediul de afaceri, care să răspundă soluțiilor moderne de desfășurare a activităților în sectoare. Prevederile legilor urmează să fie transformate în mod eficient, astfel încât practica de aplicare să sprijine dezvoltarea sectoarelor pe plan național, dar mai cu seamă pentru aderarea la mare familie europeană. Astfel, costuri suplimentare suportate datorită impunerii certificării conformității obligatorii a produselor din domeniile reglementate de Legea nr. 1100/2000 și Legea nr. 57/2006 este doar un aspect pe care se dorește a fi înlăturat, prin proiectul propus spre promovare. Totodată, excluderea certificării conformității obligatorii nu trebuie să împiedice la atingerea unui nivel înalt de protecție a consumatorului astfel, încât consumatorii să poată achiziționa produse sigure și pe măsura așteptărilor, raportate din punct de vedere calitate/preț. Urmare implementării intenției propuse producătorul va avea responsabilități și mai mari în a monitoriza producerea sa în raport cu piața de desfacere prin informarea mai detaliată și mai corectă a consumatorului despre produsele pe care acesta le achiziționează, ceea ce le va oferi posibilitatea de a se proteja la procurarea produselor dorite. Luând în considerație practica Uniunii Europene la subiectul protecția pieței și a consumatorului său, ne propunem și noi, pentru produsele ce cad sub incidența Legea nr. 1100/2000 și provenite din import, să menținem certificarea obligatorie de către un organism național recunoscut. Cum se cunoaște, cadrul comunitar se împarte, inclusiv, în norme orizontale și norme verticale. Normele verticale prevăd indicații direcționate spre un sector ca atare (cum ar fi, spre exemplu, sectorul băuturi spirtoase). Legislația Uniunii Europene, în domeniul alimentar, nu prevede definiții (condiții) obligatorii ale produselor, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația verticală, precum legislația pentru băuturi spirtoase și produse vitivinicole.

Pentru a proteja reputația categoriilor și a IG-urilor și pentru a preveni inducerea în eroare a consumatorilor, legislația pentru băuturi spirtoase și produse vitivinicole protejează produsele clar definite împotriva utilizării nelegitime în prezentarea produselor care nu îndeplinesc criteriile de producție stricte aplicabile.

Cu alte cuvinte, nicio băutură spirtoasă sau produs vitivinicol – ca și orice alt produs alimentar – nu este interzisă pe piața europeană atât timp cât respectă cerințele prevăzute pentru categoria sa, este sigură pentru consum și este însoțită de informații adecvate destinate consumatorilor. Cu toate acestea, în ceea ce privește băuturile spirtoase, acest principiu liberal trebuie să coexiste cu protecția sporită conferită de legislația comunității iar, țările membre, sunt în drept să adopte norme mai stricte decât cele stabilite prin acest regulament general.

Urmare celor expuse, pentru a proteja piața națională și consumatorul de produse mai puțin calitative dar și a încuraja antreprenorii autohtoni, propunem, în cazul în care tratatele/acordurile internaționale (art. 3 din Legea 1100/2000) nu prevăd contrar, să menținem evaluarea băuturilor alcoolice din import atât la conformitatea indicilor fizico-chimici cât și ale caracteristicile organoleptice cu prevederile cadrului național (poate pentru o perioadă de timp, până nu vom fi parte a Comunității Europene și nu vom fi protejați de regulamentele comunitare).

Totodată, prin prevederea respectării indicilor fizico-chimici și a caracteristicilor organoleptice se ia în considerație bunele practici de producere (inclusiv oenologice) și metodele de analiză recomandate și publicate (inclusiv de Organizația Internațională a Viei și Vinului), se ia în calcul protecția sănătății umane și riscul potențial pentru consumatori de a fi induși în eroare din cauza percepției lor deja formate și a așteptărilor corespunzătoare cu privire la produs. Astfel se asigură consumatorul că percepția sa nu este în detrimentul sănătății sale iar producătorului i se oferă posibilitate să comunice mai ușor caracteristicile și proprietățile produsului care le oferă valoare adăugată.

În consecință, atât producători naționali cât și importatori vor trebui să analizeze cu atenție dispozițiile privind parametrii indicilor fizico-chimici și cei organoleptici și condițiile de etichetare prevăzute în actele Republicii Moldova înainte de a introduce pe piața acesteia orice produs ce cade sub incidența Legii nr. 1100/2000 și Legii nr. 57/2006.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul dat constituie obiectul unei armonizări parțiale a cadrului normativ național cu cel al Uniunii Europene.

La modificarea Legii nr. 1100/2000 (Art. I din proiect) au fost preluate indirect unele aspecte ale *Regulamentului (UE) nr. 2019/787 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 privind definirea, desemnarea, prezentarea, etichetarea băuturilor spirtoase, utilizarea denumirilor băuturilor spirtoase în prezentarea și etichetarea altor produse alimentare, protecția indicațiilor geografice ale băuturilor spirtoase, utilizarea alcoolului etilic și a distilatelor de origine agricolă în băuturile alcoolice, și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 110/2008, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 130 din 17 mai 2019, care nu țin de principiile unui act normativ*

aprobat de Guvern.

La modificarea Legii nr. 57/2006 (Art. II din proiect) au fost preluate unele prevederi din *Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului.*

La proiect a fost elaborat și prezentat Tabelul de concordanță.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

I. La Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și al producției alcoolice ne propunem amendarea acestora cu:

1) *introducerea noțiunii „ambalaj din materiale netradiționale”*. Prevederile eferente obligației de aplicare a dopului cu dispersie sunt, însă noțiunea, din neatenție, a fost exclusă.

2) să ajustăm prevederile actului la *aquis-ului UE*. Ne propunem trecerea completă la clasificarea UE aferentă băuturilor alcoolice. Totodată, pentru a nu impune bariere și supra costuri în activitatea legală, din anul 2025, băuturile alcoolice produse și comercializate sub categoria de „băuturi alcoolice” și „băuturi alcoolice tari” să fie atribuite la categoria de „băuturi spirtoase” așa cum este prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 2018/787.

3) în scopul protecției mediului propunem abrogarea art. 5, alin. (2) lit. g).

4) completarea art. 10 cu cuvintele „și circulație” și art. 11 cu prevederi aferente dreptului de prelevare a mostrelor, ține de o concretizare.

5) excluderea „evaluării conformității obligatorii” pentru produsele autohtone se reflectă prin modificarea art. 17⁷. Totodată, respectarea indicilor fizico-chimici și ale caracteristicilor organoleptice este o practică preluată, inclusiv, de la țările membre ale comunității europene. La fel, specificăm că, odată cu excluderea certificării de către un organism competent responsabilitatea, pe deplin, aparține agentului economic producător.

6) abrogarea lit. k) din art. 30 o considerăm în favoarea agentului economic. Atât timp cât întrunește cerințele de comercializare cu amănuntul, acesta este în drept să exercite acest gen de activitate și din depozit specializat.

II. La Legea nr. 57/2006 propunem următoarele modificări:

1) propunem extinderea suprafețelor de viță-de-vie cu potențial pentru producerea strugurilor producție-marfă și obligativitatea de înregistrare în Registrul vitivinicol de la 0,15 ha la 0,1 ha. Este de menționat că, înregistrarea în Registrul vitivinicol nu este obligatorie pentru toți cei ce dețin plantații viticole, ci doar pentru producători ce preconizează să producă struguri producție-marfă (strugurii produși în scop de consum familial nu se înregistrează). Este o practică preluată de la țările vitivinicole ale Comunității Europene, însă, aplicată și de țările vitivinicole ale lumii întregi. Înregistrarea este gratuită;

2) modificarea definiției de „campanie de producție vitivinicolă” – ajustarea acesteia cu bunele practici (an vitivinicol) și prin preluarea acesteia din *Regulamentul (UE) nr. 1308/2013* în ceea ce privește „an de comercializare”;

3) excluderea obligativității de ținere a carnetului de viticultor, deoarece strugurii la comercializare sunt însoțiți de acte fiscale și alte documente speciale ce ar însoți marfă nu este necesară (carnetul de viticultor conține informația

similară facturii fiscale); 4) abrogarea articolului 20 ca fiind unul de prisos și care îngreunează textul legii, deoarece condițiile de calitate sunt specifice art. 35 (din proiect) iar cele aferente importului și exportului art. 26 (din proiect); 5) modificarea art. 23 alin. (1) și art. 35 sunt atribuite scopului de a scuti agenții economici de supra costuri aferente certificării conformității obligatorii. Astfel, ei vor plasa produsele pe piață respectând condiții cadrului normativ național aferenți calității și etichetării – condiții racordate la rigorile comunitare. Responsabil pentru calitate produselor plasate pe piață se face agentul economic; 6) completarea art. 25 cu mențiunile de sănătate și propunerea ca această prevedere să intre în vigoare după 4 luni de la publicarea modificărilor; 7) reglementarea importului și exportului (art. 26 – pct. din proiect) – importul de vinuri, produse obținute pe bază de must și produse vitivinicole aromatizate se va efectua în baza actelor care să ateste conformitatea produsului cu dispozițiile actelor normative ale Republicii Moldova eliberate de țările de export. Responsabil de calitate produselor importate se face importatorul. Exportul urmează să fie efectuat în conformitate cu cerințele țării de destinație specificate în contractele de livrare; 8) completarea cu Capitolul VII¹. Relații contractuale – problemele ce apar anual în campania de recoltare a strugurilor aferente comercializării strugurilor destinați vinificării sunt legate de lipsa contractelor dintre părți și, inclusiv, de faptul că nu sunt stipulate condițiile de achitare, motiv ce servește la multiple conflicte dintre producătorul de struguri și procesator (<i>art. 168 Regulamentul (UE) nr. 1308/2013</i>). Prin modificările propuse în proiect ne dorim o îmbunătățire a acestuia însă, totuși, există un risc emitent ca piața Republicii Moldova să fie invadată de produse ce concurează cu produsele autohtone, creând agenților economici, ce-și plasează produsele pe piața internă, concurență, deseori, neloială iar, organele competente, vor fi puse în dificultate în demonstrarea momentană a conformității acestora cu indicii de calitate. Totodată, efectele adoptării proiectului vor fi benefice pentru agenții economici producători fiind lipsiți de obligativitatea de a aloca supra costuri pentru certificare și pentru producătorii de struguri recoltați de pe plantații cu suprafața de la 0,1 ha, pentru unii din ei, fiind unica sursă de existență.	
5. Fundamentarea economico-financiară	
Implementarea prezentului proiect nu generează cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat și nici pentru agenții economici.	
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare	
Urmare adoptării modificărilor propuse, pentru a pune în aplicare prevederile legilor supuse modificării prin proiectul dat va fi necesară: - modificarea HG nr. 317/2012 cu privire la aprobarea <i>Cerințelor privind definirea, descrierea, prezentarea și etichetarea băuturilor alcoolice</i> sau, în dependență de gradul de modificare, elaborarea acesteia în versiune nouă, - modificarea HG nr. 356/2015 de aprobare a Regulamentului privind organizarea pieței vitivinicole. Guvernul, în termen de 5 luni de la data publicării, va adopta actele	

normative de punere în aplicare a acesteia.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În scopul respectării prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege, poate fi accesat pe pagina web a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, la rubrica " <i>Transparență decizională - Proiecte de documente</i> " și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md . Publicarea pentru consultări: 18.04.2023 – anunțul despre inițierea elaborării; 22.05.2023 – Analiza Impactului de Reglementare la proiect.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție în corespundere cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul urmează a fi supus expertizei de compatibilitate în conformitate cu art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
11. Constatările altor expertize
Analiza impactului de reglementare asupra proiectului a fost evaluată de către Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător – Extras din procesul-verbal nr. 20 din 23.05.2023. Proiectul urmează a fi supus expertizei de către Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător (Grupul de lucru).

Vladimir BOLEA,
Viceprim-ministru, ministru